

KÁVÉESOK LAPJA

VIII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

15. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.		
Figyelem! minden hó 1-én és 15-én		
Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút, 38., III. em. 17. Telefon. József 321—06. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —		

Előjárósági ülés

— 1932 július 28-án. —

Szokatlan időben — nyár közepén — tartotta az ipartestület előjárósági ülését. Bár kétségtelenül súlyos és nagyfontosságú problémákkal küzdünk, az ülés napirendje azt bizonyította, hogy ezeknek megoldását a szűkebb érdekeltség keretein kívül kell remélnünk, országos, sőt világkérdésekről lévén szó, melyek elbírálásához és elintézéséhez egy kis érdekesopornak alig van hozzájárulása. Így tisztán szűkebb ipari kérdések kerültek tárgyalásra és beszéltettek meg.

Az előjárósági ülésen megjelentek: **Mészáros Győző** elnök, **Steuer Marcell**, **Gál Arnold**, **Szabó Sámuel** alelnökök, **Strausz Vilmos** elnök, **Bodó Adolf** tb. tag, **Gerő Aron**, **Hajós Samu**, **Horti Károly**, **Katona István**, **Klauber József**, **Lissauer Gyula**, **Ottó Dezső**, **Bauer György**, **Reiner István** előjárósági és számvizsgáló bizottsági tagok, dr. **Havas Nándor** főtitkár.

Mészáros Győző elnök a megjelentek üdvözlése után az ülést megnyitotta, bejelentette dr. **Hugel Jenő** iparhatósági biztos és **Neufeld Károly** kimentéseit, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére **Bauer György** és **Hajós Samu** tagokat kérte fel.

Az 1932 június 28-án tartott előjárósági ülés jegyzőkönyve bemutatván, észrevétel nélkül helybenhagyott.

Elnök bemutatja a **Katona-család** levelét, melyben atyjuk elhunyt alkalmából kifejezett részvételt megköszönik.

A **vallás és közoktatásügyi miniszter** úr leírta, melyben a színművészeti akadémia tanulói részére kiutalt kávéadagokért köszönetet mond, felolvastatván, tudomásul vétetett.

A **Cigányzenészek Országos Szövetségével** való megállapodás folytán az elnökség a zenétartó kartársakhoz körlevelet intézett, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy a zenekarok tagjai csak működési engedély alapján zenélhetnek nyilvános helyeken. A körlevél felolvastatván, az érdekelt kartársak figyelmébe ajánlott.

A **Kereskedelmi és Iparkamara** átirata, melyben a vidéki felírói fizetések hatósági szabályozása tárgyában véleményt kér és az arra adott válasz felolvastatván, jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Ismertetett a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr rendelkezése, melyben a nyilvános helyiségekben folytatott ékszer, arany, ezüst és drágaköveladást meg akarja tiltani, úgyszintén az e tárgyban adott előterjesztés. Az előjáróság az elnökség választását helyesléssel vette tudomásul.

Elnök bejelenti, hogy az 1932. év II. felére szóló adóközösségi átalány megállapítása, illetve kilgázítása iránti tárgyalásokat lefolytatta. A m. kir. pénzügyigazgatóság könyvvizsgálata alapján 10%-os mérséklést hozott javaslatba, melyet a pénzügyminisztérium engedélyezett is. Sajnos, a nyár folyamán a helyzet még rosszabbodott, az intézőbizottság igyekezett a rendelkezésre álló kis összeget úgy felosztani, hogy a csökkenéseket lehetőleg figyelembe vegye. Az elnöki jelentés tudomásul szolgált.

Főtitkár ismertette a szikvíztankok felállítását megtiltó kormányrendeletet és a szikvíz-kartellnek ez ügyben tett eljárását.

Elnök közli, hogy ez ügyben a szállodák és vendéglős ipartestülettel közösen jártunk el. Távirattal fordultunk a kereskedelemügyi miniszter úrhoz és a minisztériumban küldöttségel jártunk el. Ez eljárás eredményeképpen kijelentés és ígéret tetetett, hogy e rendelet csak ideiglenes jellegű és a kérdés egységesen fog szabályoztatni.

A jelentések tudomásul vétettek.

A **külföldi tanoncok alkalmazása** tárgyában kiadott ker. miniszteri rendelet felolvasztván, a szaklapban közzétetett és irattárba helyeztetett.

Az **ipartestületi törvény és az ipartestületek országos központjára** vonatkozó rendelkezéseket főtitkár ismerteti. Jelenti, hogy a végrehajtási utasításra vonatkozó észrevételeinket beterveztettük és az e tárgyban tartott ankétokon részt vettünk. Az ipartestületek országos központjának megválasztása alkalmával rendkívüli közgyűlést kell egybehívunk, amelyen az Ipok közgyűlési tagjait fogjuk megválasztani. A fővárosi ipartestületekkel együtt oda törekszünk, hogy ez a szervezet valóban ipari érdekeket szolgáljon.

Elnök jelenti, hogy az elektromosáram díjának leszállítása tárgyában az árelemző bizottságnál tárgyalások folynak, melyben egyik részről a szállodák és vendéglők, színházak, mozgókínházak, szanatóriumok és kávéházak érdekeltsége, másrészt a székesfőváros és elektromos művek képviselői vettek részt. A tárgyalások alkalmával részletes és alapos kritika alá vették az elektromos művek egész ügyvitelét és remélhető, hogy e tárgyalások eredménnyel fognak járni. Tudomásul vétetett.

A **fagylaltrendelet végrehajtása** tárgyában az elnökség a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz fordult, melynek magyarázata alapján körlevelet intéztünk a testület tagjaihoz.

Bemutattatt az **ipartestületi munkaközvetítő** június havi munkásságáról szóló jelentés.

Lissauer Gyula sajnálattal látja, hogy a kartársak nem veszik igénybe a munkaközvetítőt, hanem ügynőkhöz és elhelyezőkhöz fordulnak. Javasolja, hogy öttágú bizottság járja körül a kávéházakat és világosítsa fel a kartársakat.

Bauer György a munkaközvetítő igénybe nem vételét annak tulajdonítja, hogy a személyzet egymást ajánlja.

Elnök rámutat a munkaközvetítő alapításának körülményeire, amikor az nagy harcok idején állítottat fel. Ma más a helyzet. Állandóan foglalkozik a kérdéssel és igyekszik megfélelő megoldást találni.

Lissauer Gyula az ügynöki és zugkövetítés kiirtását kívánja.

Dr. **Strausz Vilmos** a munkaközvetítő fenntartását a mostani viszonyok mellett nem látja oly eminens kérdésnek.

Steuer Marcell a közvetítés terén is szükségesnek tart bizonyos versenyt.

Katona István részben a kedvezőtlen viszonyoknak tudja be a munkaközvetítő helyzetét, részben annak, hogy a munkások az előírtnál olcsóbban ajánlkoznak.

Bodó Adolf fenntartandónak véli a munka-közvetítőt.

Elnök a felszólalásokra válaszolva elismeri az általános leromlást, a munkások ragaszkodását munkahelyeikhez. Igyekszik a helyzetet segíteni. Ha a kérdésben valami változás történne, az előjáróság döntését kikéri.

Főtitkár bemutatja a IV. ker. előjáróságnak egy szabálytalanul kiadott iparengedély ügyében hozott határozatát, mely tudomásul szolgált.

A napirend letárgyalása után

Katona István az üzletberegnyeztető bizottságokra vonatkozólag intéz kérdést, mire

Elnök közli, hogy tudomása szerint a tervezet már az illetékes minisztériumban kidolgozás alatt áll.

Lissauer Gyula hivatkozással megtörtént esetekre, olyirányú eljárást kér, hogy az adóhátralékoknak 5 évi részletben való fizetése engedessék meg, a folyó adók pontos fizetése esetén.

Elnök úgy véli, hogy egyéni kérelmek jobban intézhetők el, de nincs akadály annak, hogy a testület beadvánnyal forduljon a pénzügyminiszterhez. Ily értelemben intézkedni fog.

Több tárgy nem lévén, elnök az előjáróság ülését berekesztette.

A bécsi kávéházak gazdasági helyzete

Június 27-én tartotta a bécsi kávéosk testülete évi rendes közgyűlést, mely alkalommal Egkher ker. tanácsos, elnök az évi jelentés kapcsán ismertette az aktuális ipari kérdéseket és a kávéházak gazdasági helyzetét. Az igen érdekes ismertetést, — mely azt mutatja, hogy odaát sem rózsásabbak a viszonyok —, az alábbiakban közöljük.

Az élelmiszer és élvezeti cikkek váltásának terhe.*

Amikor a múlt év folyamán az élelmi és élvezeti cikkek váltása novelláris úton rendeztetett, nyomban tudtuk, hogy rövidesen újból kell tárgyalnunk erről az adóról, mert a törvény helytelen és igazságtalan módon rendezte ezt a kérdést, anélkül, hogy alkalmunk lett volna véleményünket megnyilvánítani. Mint-hogy az előirányzott bevételből körülbelül kétmillió hiányzik, természetesen megkezdtek a tárgyalásokat. Ezeket a tárgyalásokat az iparos- és kereskedelmi szövetség élelmiszerosztályán folytattuk. Ez alkalommal kimutattam, hogy a legsúlyosabb a kávéipar van érintve, nem pedig, mint a vendéglősök állítják, az ő iparuk. A vendéglősök nyilvántartása szerint 3719 ilyen üzem van és ezek a múlt évben 3.146.937 schillinget fizettek. Ha ezt az összeget elosztjuk, egy vendéglőre átlagban 846 schilling esik. A kávéiparba 781 üzlet tartozik, ezek 1.824.589 schillinget fizettek és így egy üzemre átlag 2336 schilling esik. Ebből világos, hogy e szabályozás a mi iparunkat érinti a legsúlyosabban.

Azzal igyekeztünk állításainkat megalapolni, hogy számításom téves alapon indult és ezért

* Ez megfelel a mi forgalmi és fénnyüzési adóknak.

SABOL

a hófehér svábvész egyszeri hintésre pusztít!
SABOL-féle JOKER rovarpermetező a legjobb!
SABOL rovarszaki laboratórium, Német u. 10-12. Tel.: 321-54. Kérje háztartási üzletekben.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyármánya!

a mentesített üzemek száma alapján újabb számításra szorult, mely azonban ugyancsak ezt az eredményt mutatta. A számítás alapjául vett évben a vendéglők közül 1164 üzem, vagyis 31,9% volt adómentes, míg a kávéházaknál egészen más a helyzet. A kávéházak közül csak 104, azaz 13,7% volt mentesítve.

Ezek szerint egész természetesen változatlan az az álláspontunk: Ez az adómentesség a legsúlyosabban a kávéásokat terheli, nem pedig a vendéglőket. Ez azért történt így, mert a vendéglők forgalma havonként 4000 schillingig mentes, míg a kávéháznak már 2000 schilling havi bevétel mellett fizetnie kell. Ezt nyilvánosan kell megállapítanunk, hogy mindenki tisztán lássa a helyzetet. Lesznek, akik azt mondják, miért nem számoltunk így a múlt évben és ez alapján igyekeztünk iparunk hátrányos helyzetét segíteni. Mi a múlt évben is elkövetettünk mindent, de a határozatokat légmentesen elzárt ajtók mögött hozták, anélkül, hogy írásbeli és távirati kéréseinket figyelembe vették volna. A törvény novelláját egyszerűen elkészítették és kihirdették, anélkül, hogy alkalomlat adtak volna a törvény szövegéhez való hozzászólásra és javaslataink előterjesztésére. Ezidőszakra új tárgyalások folynak és sikerült az egész vendég- és italmérőszakmát beleírni a cukrászokati is, egy vonalba sorakoztatni. Hogy ez így meg fog-e maradni, mindenesetre a jövő kérdése, bár az ipartestületek szövetsége elvállalta, hogy ezt az ügyet közösen viszi tovább és így reméljük, hogy sikerülni fog az egyesült ipari érdekeltségeknek egy fél-évesig tartó adóztatást elérni.

Az utóbbi időben a kávéosok testülete határozottan állás foglalt a W. Ö. K. konyhákak** szemben. Nem akarunk minduntalan pereskedni, de ha tagjaink érdekében erre szükség van, azokat folytatni kell. Utóbbi időben egyik ilyen konyha a másik után állított fel és ezek néhányának delután bevezetett uszonna üzemé súlyosan károsította iparunkat. Ennél fogva az országos szövetséghez fordultunk, amely ezt a sérelmet nagy erővel vette magáévá. A testület a maga panaszát a kereskedelmi minisztériumnak nyújtotta be és ennek következményeképpen a W. Ö. K. hivatalos felszólítást kapott, hogy új fiókokat ne nyisson és ép így üzemeltetését ne helyezze át.

Ezután elnök beszámoló a fagyaltos kedvezményes áron — 100 kg-ként 38,40 schillingért — való további kiszolgáltatásáról, az asztali cukorkaautomaták felállításának hatósági engedélyezéséről, végül az új engedélyek kiadásának megszűntetéséről, mivel kapcsolatban megállapítja, hogy sikerült különféle új alapításokat, — melyekről már sokat beszéltek —, megvalósítani.

A jövőre nézve újra kellemetlen dolgok előtt állunk. A kávé és tea vámját 100%-kal akarják emelni, új cukoradót jön, a forgalmi adót is felemelik, épp így a váltásadót, nemkülönben a telefon is megdrágul.

Mi természetesen mindent elkövetünk, hogy iparunknak ezt a fenyegető megterhelését meggátoljuk. Ha azonban nem érhetünk el semmit, testületünk keretén belül megfelelő rendszabályokat kell találnunk és bármennyire sajnálatos is, ezeket a terheket az egyes üzemek nem bírják viselni. Ha a kormány kérésre marad, nem lesz más hátra, minthogy a vám és forgalmi adó emeléseket mi is áthárítsuk. Természetesen sok kartársunk ezt lehetetlennek mondja, de számunkra más mód nincsen. A közönségben talán lesz annyi megértés, hogy az árak felemelését tudomásul veszi, mert a magunkból nem bírjuk ezeket a terheket viselni. Reméljük, erre mégsem kerül a sor és a kormány utolsó percben mégis jobb meggyőződésre jut.

** Wiener Öffentliche Küchen = a mi népi jölleti üzemeknek megfelelő intézmény.

SAKKKÉRDÉSEK

ROVATVEZETŐ KATONA ISTVÁN

Mi van a szódavízben?

Mi van a szódavízben? Egy kis víz, egy kis szénsav, egy kis gyöngyözés. Olosó alkatrészek, szerény üdítés. Nem is valami világraszólóan fontos cikk, nem elsőrangú életszükséglet. Sokan isszák ugyan, de aki nem él vele, az még ettől nagyon boldog, elégedett, egészséges ember lehet, ha boldogságának, megelégedésének egyéb kellei nem hiányoznak.

De azért mégis érdemes foglalkozni a szódavíz problémájával abból az alkalomból, hogy a kormány rendelete értelmében ezentűl vendéglőknek, kávéházaknak és étkezdéknek nem szabad szódát előállítani. Vendéglők, kávéházak, étkezdék eddig tudniuk maguk is gyár-

tottak szikvizet. A gyártás nem ördögös mesterség, csak vízvezeték és szénsav kell hozzá. A vízvezetékfrissítés és tisztán árad az egyik főfeladat, a másikat, a szénsavat pedig praktikus vastartályokban árulják. A vendéglős, kávé, étkezdetulajdonos egyszerűen beeresztette a tankból a szénsavat a vízbe s gyöngyözve, üdén és ifjútón már kínálja is magát a szódavíz.

Am a szikvizgyárosok kartelje ezt nem látta örömmel. A házilag készített szikviznek literje ugyanis másfél fillérbe kerül, a gyárosok pedig ugyanezt — tizenhatért árulják. Hogy menyibe kerül nekik, önköltségben, mikor az aránylag mégis csak drága tankkal másfél fillérért lehet gyártani — az csak a legkisebb pénzügyi nevelésesen csekély töredékével fejezhető ki.

Megindult hát a küzdelem. A kartel ki akarta irtani a házi előállítás lehetőségét. Utóvégre, fél vagy negyed fillérért gyártani valamit és tizenhatért árulni — olyan jó üzlet, amelynek nyereségét százezrekben szinte ki sem lehet fejteni s érthető, ha még azon a kevés ponton sem szívesen veszíti el a profitját, amit vízvezetékkel rendelkező kávéházak, vendéglők és étkezdék házi előállítása jelent.

A szikvizkartell törekvéseit tehát megérti az ember. A szikvizkartell nem emberbaráti intézmény s célja nem az, hogy minél olcsóbban lássa el a tikkadt torkokat szódával. A szikvizkartell nyereségére berendezett vállalkozások véd- és dacsözvétsége, védi a maga érdekét és dacol a soványipnő polgár takarékságai kísértésével. Am, amit már kevésbé lehet megérteni, az a kormány magatartása. Tudniillik — és azok kedvéért is, akik talán elfelejtették volna — a magyar parlament roppant szavalkot és mellőnézetek között egy kartell törvényt hozott nemrég. Amelynek célja, ugyebár, az volna, hogy a szegény fogvasztót megvédi az indokolatlan árakkal szemben. Azonkívül felállított egy kartellbizottságot. Továbbá egy árelméző bizottságot. S most ahelyett, hogy a törvény alapján, bizottság munkájával, másik bizottság clemzésével megállapítanak, hogy micsoda horribilis nyereség van a szódavízben, kivizsgálják, hogy milyen morális jog támasztja alá ezt a nyereséget s a kezükbe adott hatalommal egy kissé több szerénységre kényszerítene a kartell — egyszerűen elpusztítják útjából ezt a kevés és szinte jelentéktelen konkurenciát és is nyugodtan átadják a fogvasztót a kartell ármegállapításának.

Nem akarunk ismétlésbe esni, nem akarjuk a bizottság hatáskörét átvinni. De ha csak úgy, laikus módon meglemezzük egy kissé a szódavíz, ha felvetjük a kérdést: mi van a szódavízben, akkor ezt az eredményt kapjuk:

Van benne víz és szénsav.

Van benne fél fillér vagy egy fillér költség és mintegy tizenöt fillér haszon.

És van benne — nos, benne van a magyar kormányzat politikai. Mint a tenger egy eszeppjéből ki lehet elemezni szomorú magyar állapotainkat részeiben és egészében.

Benne van a demagógia, amelyet népszerűség kedvéért kell lobogtatni s hogy a szegény polgár azt higgye: érte és érdekében dolgoznak az urak; lásd: kartell törvény. Benne van a hivatalos politikának frott malaszt jellege, amely a törvény meghozatala után tepsedésbe sorvad, a végrehajtásnak minden reménye nélkül. Benne van minden használatlan sallang, ilyen és olyan bizottság, amely a képtelen hasznok tözsomszedságában dolgozik — bizonyára dolgozik hihetetlen buzgalommal. Benne van a fogvasztó nyomorúsága, akit védtelenül kiszolgáltatnak a korlátokat nem ismerő mohóságának.

Benne van egész gazdaságpolitikánk elhibázottsága, sivársága, erélytelensége.

Ez van a szódavízben.

(M. H.)

HIVATALOS RÉSZ

M. kir. Vallás- és Közokt. Minisztérium.
9724—1932. III.

Fogadja a tek. Elnökség hálás köszönetet azért az önzetlen áldozatkészségért, melylyel az elmúlt 1931—32. tanév folyamán az Orsz. M. Kir. Színművészeti Akadémia 18 szegénysorsú növendékét ingyen kávéadagokkal méltóztatott ellátni.

Ez az áldozatkészség azért nagyértékű, mert nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az említett szegénysorsú növendékek tanulmányaikat folytathatták.

Budapest, 1932. évi július hó 17-én.

Karafiáth, sk.

A Budapesti Kávéosok Ipartestülete
t. Elnökségének

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1932. évi 139.048. számú rendelete a közfogyasztásra szánt szikviz előállításáról és forgalombahozataláról szóló 1928. évi 125.314. K. M. számú rendelet módosításáról.

A közfogyasztásra szánt szikviz előállításáról és forgalombahozataláról új rendelet van előkészítés alatt. Ez a rendelet a szikviz előállítására szolgáló ügynevezett autotankok használatát az 1928. évi 125.314. K. M. számú rendeletről eltérően fogja szabályozni. Nehogy az említett rendelet 1. §-ának első bekezdésében felsorolt iparosok esetleg kárt szenvedjenek abból, hogy a jövőben ügynevezett autotankkészüléket szereznek be és állítanak fel s az új rendelet értelmében ezek használhatóságuk a feltételei megváltoznak, az 1922:XII. tc. 57. és 58. §-aiban kapott felhatalmazás alapján a m. kir. belügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §. Vendéglősök, kereszmarosok, kávéosok, tisztviselői és munkásékezdők tulajdonosai szikvizet előállítására ügynevezett autotankkészüléket üzemeltetnek a jelen rendelet hatálybalépésének napjától kezdve nem állíthatnak fel.

2. §. Amennyiben eslekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928:X. tc. rendelkezései értelmében pénzbüntetéssel büntetendő az a vendéglős, kereszmaros, kávéos, tisztviselői vagy munkásékezdő tulajdonosa, aki az 1. §-ban megállapított rendelkezés ellen vét.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbírószakok hatáskörébe tartozik. Harmadfokozat a kereskedelemügyi minisztérium elődójának részvételével az 1929:XXX. tc. értelmében a belügyminisztériumban szervezett Kihágási Tanács bíraskodik.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

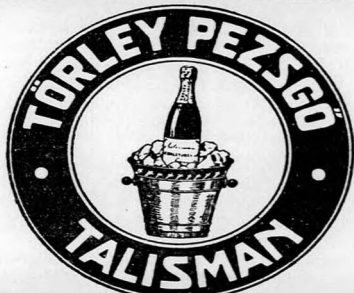
Budapest, 1932. évi július hó 16-án.

A miniszter helyett:

Tormay, sk.
államtitkár.

Bajza Sándor és Czrha Gyula

okl. gépészmérnökök. Budapest, V. Falk Miksa u. 32.
Telefon: Aut. 271-47 — Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villany-szerelés, átalakítások és javítások, tervezések.

Tejértékesítő és Tejgazdasági r.-t.

Telep és központi iroda:
VIII., THÉK ENDRE UCCA 38. Sz.
Szállít: kávéházaknak elsőrendű uradalmi tejet, kitűnő vaját, habtejszint és tejtermékeket.
Telefon: J 302—69, 348—62.

IVANCICS JÁNOS órá és ékszerész

Budapest, Rákóczi út 9. Telefon: 430-09.
Aranyért, briliánsért, zalogcéduláért óriási árat fizetek. Zálogból kiváltott alkalmi vételek eladása. Óra- és ékszerjavítások.

Schmidt József

szobrász, Budapest V., Honvéd ucca 15.
Telefon: 24-9-02. — Kávéházi díszlések, menyezeti és oldalfalak tetszetős kvtelben. Kiváratna rajzok minták bemutatása mellett legolcsóbban.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzem, Bpest, X. Szállás u. 44. Tel.: 41—2—43

STEINER keksz és ostyagyártmányai a legjobbak!

Hasznos tudni hogy

SCHMIDTHAUER Igmándi
természetes

keserűvizéből felpohárral elegendő,
de sok esetben már néhány evő-
kanállal is!

Utasítás minden palackhoz mellékelve!
KAPHATÓ MINDENT!

A szikvízkartell monopóliuma és árdiktatúrája a fogyasztók százezreit sújtja.

A Magyar Közgazdaság írja: A vendéglősök, a kávéesok, a bor- és italmérők, de az egész fogyasztókörzetség körében nagy nyugtalanságot keltett a kormány legújabb szódavízrendelete, amely kimondta, hogy a szikvíz előállítására szolgáló úgynevezett autótankokat egyelőre nem lehet felállítani. Ez a helyzet nemcsak a vendéglős- és kocsmárosipart szolgáltatná ki teljesen a szikvízkartell árdiktatúrájának, hanem a fogyasztók százezreit is. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy az italmérők önmaguk is előállították a fogyasztásra kerülő szódavízt. Ez viszont az az öröndes eredmény volt, hogy a kartellbe tömörült szódavízgyárosok, akik évek óta kíméletlen árpolitikát folytattak, maguk is kénytelenek voltak a szódavíz árát álláson csökkenteni, úgy, hogy az rövid idő alatt literenként 20 fillérről 8 fillérré esett vissza.

Most, hogy a vendéglősöknek, kocsmárosoknak és általában az italmérőknek nem lesz módjukban az új rendelet alapján a fogyasztásra kerülő szódavíz előállítását, kénytelenek lesznek újra a szódavízgyárosok kartellje által forgalombahozott árut felvenni.

Az érdekelt iparok tehát azt kérik a kormánytól, hogy sürgősen vonja vissza ezt a rendeletet. Erre a kormány hajlandó is, mert hír szerint nemcsak a általános új szikvízrendelet jelenik meg, amely végleg szabályozni fogja a szódavíz előállítását és forgalombahozatát. Ebben az ügyben egyébként hivatalos helyről is olyan nyilatkozat történt, hogy amennyiben a szikvízkartell tagjai az átmeneti állapotot arra használnák fel, hogy a szódavíz árát indokolatlanul felemeljék, akkor a kereskedelmi miniszter a kartell törvényben biztosított jogánál fogva haladéktalanul meg fogja tenni a szükséges megtorló intézkedéseket.

Sajnos, ennek ellenére egyelőre még fennáll a lehetősége annak, hogy a szikvízkartell kihasználja az új rendeletben biztosított monopolisztikus helyzetét és ha nem is nyílt, de burkolt áremeléssel fogja esetleg meglopni a piacot. Bár a kereskedelmi miniszter kifejezetten hangsúlyozza, hogy a kartell indokolatlan árdiktatúráját nem tűri, mégis a gyakorlatból tudjuk, hogy amíg a kartellbizottság az esetleges árdiktatúrást kimondja, hosszú idő telhetik el és addig a szikvízkartell a fogyasztók ezreinek rovására teljes mértékben élhet a jelenlegi kizárólagos helyzetével.

Az esetleges túllapások megakadályozására a legsürgősebb intézkedéseket kell megtenni az arra illetékeseknek.

*

Az italmérési illeték újbóli szabályozása.

A 86.165/932. számú pénzügyminiszteri körrendelet az italmérési engedélyilleték, az illeték minimum, szeszestalforgalmi illeték és a megrövidített italmérési engedélyilleték megállapítását újból szabályozza. A főbb változások a következők:

A következő kivetési időszakra, vagyis 1933. évi január hó 1-től kezdődően az italmérési üzleteket nem hét, hanem Budapesten tizenegy, másutt pedig kilenc osztályba kell sorozni. Az osztályok szaporításának a célja az, hogy az illetékek arányosabban legyenek kivetítők. Ugyanis az 5200/926. P. M. számú körrendeletben megállapított illetéktételek közt, különösen a felsőbb osztályokban nagy különbségek voltak, így pl. korlátlan kimerőknél Budapesten 460 P, más városokban 180, 110 és 90 P, míg ez a különbség az osztályok szaporítása folytán 250 P, 150 P, 100 P és 50 P-re csökkent. Ha tehát egy korlátlan italmérő üzlete Budapesten csak azért soroztatott a második osztályba, mert jömeneteli üzlete ezen osztálynak megfelelő 1160 P-nél is több illetéket elbírt volna, ugyan az első osztálynak megfelelő 1620 P illetéket azonban már nem, a jövőben a hivatkozott körrendeletben megállapított 1450 P illetékkel lesz megróható.

Az új kivetési időszakban, vagyis 1933. évi január hó 1-től kezdődően az egyes községek (városokra) az italmérési illetékminimum megállapítását mellőzni kell. Ennek következtében a már jögerősen kivetési illetékeket sem kell utólag arányosan felemelni az illetékminimum elérése céljából. Az illetékminimum megállapításának a mellőzése azonban semmi esetre sem vezethet oda, hogy az egyes üzletek a forgalmukkal arányban nem álló túl alacsony osztályokba soroztassanak, mert az illetékkivetésnél továbbra is az 1921. évi IV. tc. 19. §-ának első bekezdésében foglaltakat kell szigorúan szem előtt tartani és ennek megfelelően az üzleteket minőségükhöz, fogalmukhoz és jövedelemzóságükhöz képest kell osztályokba sorozni. Az illetékminimum mellőzésének célja csupán az, hogy a fenti szempontoknak megfelelően egyszer már helyesen megállapított illetéket a mai súlyos gazdasági viszonyok közt ne kelljen utólag felemelni.

A szeszestalforgalmi illeték szempontjából csak az a változás történt, hogy a szeszestalkok eladásának iparszerű közvetítői 1933. évi január hó 1-től a nagykereskedők illetékének nem 50, hanem 25 százalékát fizetik.

Megrövidített italmérési illeték címén azt, aki 1932. évi június hó 30-ika után engedély nélkül mér ki vagy árusít el, nem egy negyedévi, hanem legalább is négyheti illeték megfizetésében kell elmarasztalni. E rendelkezés lényegesen csökkenti azoknak a terhet, kik az engedély nélküli italmérést csak egy-két napot át vagy csak egy bizonyos alkalommal gyakorolták. Az 1932. évi január hó 1-e előtt elkövetett engedély nélküli italmérések esetén természetesen még az 5200/926. P. M. sz. körrendeletben megállapított tételeket kell a megrövidített illeték kiszámításánál alapul venni, míg az 1932. évi december hó 31-e után elkövetett kihágásoknál már a 86.175/1932. sz. P. M. körrendeletben megállapított tételek az irányadók. Az osztályok szaporítása következtében az átvett üzleteknél is változik a minimális határ, amennyiben 1933. évi január hó 1-től kezdődően nem a negyedik, hanem Budapesten legalább is a hatodik, másutt pedig legalább is az ötödik osztályt kell alapul venni. Átvett üzlet alatt pedig nemcsak az ú. n. jogfolytonos üzletet, hanem általában azt az üzletet kell érteni, melyben előzőleg már gyakorlatoltott ugyanolyan engedélyezett italérés és amelyre nézve az italmérési illeték már meg volt állapítva. Pl. ha valaki Debrecenben egy olyan helyiségben fog gyakorolni 1932. évi november hó 1-től kezdve három napon át engedély nélküli korlátlan italmérést, mely helyiségben 1931. évi szeptember hó végéig gyakorlatoltott engedélyezett korlátlan italérés és az üzletre az italmérési illeték évi 110 P-ben lett megállapítva, akkor az engedély nélküli italmérő megrövidített italmérési illetékének a kiszámításánál az 5200/926. P. M. sz. körrendelet I. 2. a. pontjának nem az első, hanem a negyedik osztályának megfelelő 230 P-t kell alapul venni és az illetéket nem egy negyedévre, hanem négy hétre kell megállapítani. Míg ha valaki ugyanezen a helyen 1933. évi január hó 10-től gyakorol három napon át engedély nélküli korlátlan italmérést, a megrövidített italmérési illetéket a 86.165/1932. P. M. sz. körrendelet I. 2. a. ötödik osztályának, mint középső osztálynak megfelelő 250 P alapulvételevel kell kiszámítani, illetve ennek négy hétre eső részében megállapítani.

Több évi szívós agitáció után egy kis eredmény: Mert „eredménynek” kellett venni, hogy a pénzügyminisztérium egyáltalában foglalkozott ezzel az ügygel. Az kétségtelen, hogy némileg csökkenteni fog az italmérési illeték, de igazságos mégsem lesz. Ott, ahol az adóalapot így írják körül: Az illetékkivetésnél figyelembe kell venni az üzlet minőségét, terjedelmét, forgalmát, jövedelmességét és az engedélyben rejlő értéket! Hogyan lehet ott igazságosan kivetni az illetéket. Ez a körülírás csapongó fantáziának nyújt tápot. Mikor minden büntetlen előéletű magyar állampolgár kaphat italmérési engedélyt, hol van akkor az „engedélyben rejlő érték”? Ha koncesszió volna, úgy értenék.

Budapest, II., Fő uca 20. Telefon: 52-0-93.

Egészség

a legnagyobb kincs! Megőrizheti, ha Kathreiner Kneipp malatakvét iszik — valódi Franck kávéval izesítve.

Pálpusztai sajt, Heller doboz emmentali, Derby sajt

kávéházakban nélkülözhetetlen

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Augusztus 5-ig megfizetendő a harmadik negyedévi házbér első részlete.

Augusztus 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai a július havi fényüzési és forgalmi adó-átalányukat megfizetni.

Augusztus 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek. Esetleges a kereseti-, jövedelem- és vagyonadó, valamint az italmérési illeték III. negyedévi részlete.

Augusztus 20-ig befizetendő az átalányozott és a zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

A munkanélküli alkalmazzottak javára szóló gyűjtést folytatjuk, a gyűjtött összegetek szíveskedjék hetenként beküldeni.

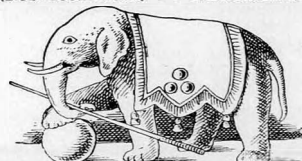
A Magyar Kávéipar Évkönyv VII. évfolyama megjelent.

Személyi hír. Mészáros Győző ipartestületi elnök augusztus 2-án kezdte meg nyári pihenőjét. Távollétében az ipartestület ügyeit Gál Arnold alelnök vezeti.

Az adóközösségi átalányok megállapítása az 1932. év második felére. Az adóközösség vezetőségének előterjesztésére a m. kir. pénzügyminiszter úr az adóközösségi átalányát 10 százalékkal mérsékelte. E mérséklésnek megfelelően az intézőbizottság a benyújtott és a m. kir. pénzügyigazgatóság által felülvizsgált vallomások alapján az adóközösség tagjainak

Paitz János

műszertároló-, dákó-, tekeasztal és tekegolyógyár
kávéház-, vendéglő-, kaszinó- és klubberendezések
Budapest VII., Akácfa u. 55.
(Dob uca sarok) — Telefonszám: 40-6-29.

Hantos testvérek Rt.

festő, mázó és tapétázó iparizem

Budapest, VI. Horn Ede u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-23
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és falkárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest
Cég alapítva 1879. Telefon: J 323-09

Jamjei elsőrangúak!

Kajszinbarack-iz minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávéesok Áruforgalmi Rt.
Bpest, VIII. József krt 38. Tel.: J 392-77

átalányát helyesbítette és ezt mindenkivel írásban közölte. A július hónapra befizetett fűtési díjak természetesen augusztus hónapra fognak elszámoltatni.

Kártyatisztítás. Felhívjuk kártyásaink figyelmét egy régi kártyásunk özvegyére, aki kártyatisztítással foglalkozik és így kívánja kényerét megkeresni. Emberbaráti munkát végeznek, akik neki munkát adnak és megélhetését lehetővé teszik. Címe: özv. Brunnerné, VII., Hársfa uca 10c. I. 9.

A székesfőváros bevételeinek csökkenése az 1932. év első felében. A Fővárosi Közlöny f. é. július 22-iki 29. száma érdekes összehasonlító kimutatást tartalmaz a székesfőváros pénztáráról az év első felében befolyt, az államot és más hatóságokat, valamint a székesfővárost illető adókról, valamint egyéb közszéki költségvetésekről. E kimutatás szerint állami adó címén — az előző év hasonló időszakával szemben 6.321.789,95 pengővel kevesebb, alkalmazottak kereseti adója után járó rokkantellátási adó címén 63.412,72 pengővel kevesebb folyt be. Többet az ez évben bevezetett szükségadóból 21.332.869,71 P. valamint az alkalmazottak illetményei után fizetendő különadóból 3.126.212,75 P. volt. Az utóbbi 91.094,21 P.-vel, egyházi adó 89.413,35 P.-vel volt kevesebb. A székesfőváros bevételei közül csak az időközben felmért ingatlanvagyonátörvénykezési illeték emelkedett 1.316.172,40 pengővel, az összes egyéb bevételi címek összege csökkent. A közszéki adók 3.250.754,27 P.-vel, alkalmazottak kereseti adója 1.560.114 P. 27 fill.-vel, általános kereseti adó 348.360,89 pengővel, általános forgalmi adóból 845.600,51 pengővel, fűtési forgalmi adóból 267.716,13 pengővel, italmérsi illeték 448.204,44 pengővel, közszéki fogyasztási adó 96.612,92 pengővel, városi vám 526.211,27 pengővel, közlekedési adó 339.200,83 pengővel, inségadó 321.288 P. 40 fillérrel, vigalmi adó 121.075,52 pengővel, fűtési járulék 13.455,37 pengővel, idegenforgalmi járulék 49.716,05 pengővel és adóbejáratási illeték 22.289,26 pengővel kevesebb. A főváros bevételei tehát összesen 6.653.367,53 pengővel csökkentek.

Legyen nálunk is kötelező a tej pasztörizálása. A napokban adtak hírt a lapok arról, hogy kisebbfokú haszfuszjárvány van Magyarországon. Óvakodni kell a forralatlan tej, kútvíz ivásától és hámozatlan gyümölcs fogyasztásától. Az Egyesült Államok legtöbb városában kötelező a tej pasztörizálása és ennek köszönhető, hogy a tej semmilyen járványos betegséget nem terjeszt. Stuttgart kerületében ez év májusában tették kötelezővé a tej pasztörizálását és ezt a példát a többi német város is higiénikus okokból követni akarja. A pasztörizálás — amelyet a mi hatóságaink figyelmebe is ajánlunk — sokkal jobban megőrzi a tej jótulajdonait, mint a forralás. Nem lesz utóíze a tejnek és maradéktalanul megmaradnak benne a vitaminok. Nálunk azért a pénzért, amennyit ma a kánnakért kérnek, nyugodtan pasztörizálhatunk a tejet.

Bridzskeverő és osztóautomata. Culbertson hazájában, Newyork államban legújabbban egy bridskeverő és osztóautomatát szabadalmaztattak. A bridskeverő készülék tíz másodperc alatt megkeveri a kártyákat és egyével elosztja őket, úgyhogy mindenkinek 13 jut, tehát összesen 52 mozdulatot tesz. Ez a készülék méltó kiegészítője a bridskalkulátornak, amelynek segítségével pillanatok alatt ki lehet számítani az egyes játékokok állását.

Tilos az iparhalmozás. Az álláshalmozások elleni küzdelem idején egy érdekes iparhatósági döntés keletkezett, amely megtiltja az iparüzés halmozását. A konkrét eset szerint egy mérsáros és hentesiparos azt a kérést terjesztette elő, hogy bocsássák őt vendéglősipari segédi vizsgára, mert ezt az ipart is gyakorolni kívánja. Az illetékes iparhatóságok a kérelmet egy kereskedelemügyi miniszteri rendeletre való utasítással elutasították.

Kezdetben megígérték, aztán újra megígérték, még mindig ígérk, hogy az üzemeiket az iparosság és a kereskedelem boldogulása érdekében le fogják építeni. Még mindig ígérk. Ezzel szemben a közüzemek boldogan terjeszkednek. Most legújabbban azt halljuk, hogy a Községi Élelmiszerüzem fagyaltot is fog árúsítani. A cukrászok körében terjedt el a hír. A hír hatásáról nem számolunk be. A cukrászok helyzetét már eddig is rózsássá tette a sok al-

kalmi olasz fagyaltárus. Most az Élelmiszerüzem is konkurenciát akar a cukrászoknak csinálni. Az Élelmiszerüzem működése mellett eddig az volt a legfőbb érv, hogy elsőrendű közszükségleti cikkeket hoz olcsón (?) forgalomba. Fagyalt elsőrendű közszükségleti cikk? kérdezzük mi is a cukrászokkal, akiket jogosan elkeserít a közüzemek újabb terjeszkedése.

Adóhátralékoktól elvonják az italmérsi engedélyt. A pénzügyi kormányrendelete alapján szigorú utasítás érkezett az alsóbbfokú pénzügyi hatóságokhoz, valamennyi pénzügyi biztosi kerület vezetőjéhez, amely arról szól, hogy a hátralékos köztartozások nem rendezése miatt az italmérsi engedély elvonása iránt megindítják az eljárást és ennél az eljárásnál az engedélyesnek közzadói, valamint a forgalmi adó és a városi fogyasztási adóhátralékok is figyelembe veendőek. Ez a rendelkezés súlyos és legtöbbször egzisztenciális veszélyt jelent az italmérsőknek. A Fűszerkereskedők Országos Egyesülete most fölterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben az eddigi szigorú eljárással szemben a rendelt módosítását kívánja és kéri, hogy a pénzügyi hatóságok a legnagyobb méltanyossággal és a kereskedelem érdekeinek figyelembevételével járjanak el és ha van rá mód, akkor az italmérsi engedély elvonásától tekintsenek el.

Most kerül sor az italmérsi illetékek újbóli kivételére. A keresztesítők, vendéglősök, kávéosok és italmérsők bíznak abban, hogy a pénzügyi hivatalok számolnak a jelenlegi helyzettel.

A tej újabb áremelése indokoltá teszi annak a vizsgálatnak a fellelővételét, amelyet a tejkartel hasznának megállapítására a közelmúltban folytattak. Ennek adatai szerint a termelők és fogyasztók ár közötti differencia évi 17 millió pengő hasznát biztosította a tejkartellnak. Ez az adat igazán nem támasztja alá azt, hogy a fogyasztói ár újabb emelésére lett volna szükség. És mi lenne, ha a kartel kevesebbet keresne?

Nyilafkozat.

Az a híresztelés, hogy a Szikvízgyárosok a f. hó 17-én megjelent rendeletet áremelésre akarják felhasználni, alaptalan, mert éppen ellenkezőleg elhatároztuk, hogy árainkat egyáltalán nem emeljük.

A Budapesti Szikvízgyárosok Egyezménye nevében:
ifj. Süsz Sámuel elnök.

Faliskez Félix kádárüzeme (VI. Szondy uca 66.) készíti a legelősebbban standerokat, fagyaltapparátokat, konzervátorokat és minden kádarmunkát. A jóhírű céget olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk Reisz Sándor (Bpest, Dob u. 107.) rézáru és ónozó vállalat elsőrangú fagyaltgépeit, melyek minden nagyságban raktáron vannak. Különösen utalunk a cég hirdetésére jelen lapszámunkban.

„Hattyú” Gőzmosó- és fűtőberendezésüzem vállalat (Bp. VII., Klauzál u. 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőroket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Iványes János óraműves és ékszerkereskedő cég Rákóczi út 9., ahol a legjobb órák és ékszerek a legelősebbban árban kaphatók, óra és ékszerjavítások átalakítások jótállással eszközöltetnek.

Zwack likörgyár elsőrangú gin- és whisky-t hoz forgalomba, melyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti két cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez is pártatlanok.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk Krone-mer Dávid márványipari üzemét, Budapest, X. Szállás uca 44. Telefon 41-2-43. Nevezett cég a főváros legelősebbban kávéházainak márványberendezéseit szállította eddig, miért is nagyon melegen ajánlhatjuk.

Kürthy Antal műszertalos IX. Ferenc tér 1. Tel.: J. 40-2 32. Rendelésre készít teljes lakberendezéseket és egyes bútorokat, kávéházak berendezését, valamint ezek restaurálását. Műbútorok állandóan raktáron.

Ipari közigazgatás

Az ipartestületi reform és a központi szerv

(Folytatás és vége.)

8. §. Ipartestületi felekezeti vagy politikai egyesületet, politikai pártot nem lakíthat, nem támogathat, azok tevékenységében részt nem vehet, kizáróan saját céljaira szolgáló helyiségekben politikai beszédek tartását vagy bármilyen politikai célú tevékenység kifejtését nem engedheti meg, tagjait polgári és politikai jogait gyakorlásában, szükségleteit és munkájuk értékesítésében nem korlátozhatja.

Az ipartestület tagjait, valamint meghalt tagjainak özvegyeit és árvaikat az ipartestülettel szemben követelési jog a segélyezésre nem illeti meg; az ipartestület segélyező tevékenysége tisztán az ipartestület elhatározásáról függő emberbaráti (karitatív) működés.

Az ipartestületi tagságok illetőleg a törvény szerint a testületnek kötelezett tagja minden iparos, aki képesítéshez kötött ipart üz. Kereskedők az ipartestület tagjai nem lehetnek. Gyárosok részére a tagság önkéntes a tervezet szerint és az önkéntes tagság csak eszlekvő választóigot biztosít. Szenvendő választó jog az önkéntes tag gyárosoknak nincs.

Az alapszabálytervezet eme rendelkezése az érdekeltek körében nem talált visszhangra és az iparosság egyetemesen azt kéri a minisztertől, hogy a képesítéshez kötött ipart nagyban, tehát gyárszerű keretekben üző, akár természetes, akár jogi személy a testület kötelezett tagja legyen teljesen egyenlő

Kávéházak renoválását nitrocellulose anyaggal vállalja

Pecsek István műszertalos

faipari vállalata

Budapest, IX., Liliom u. 52. Tel.: J. 43-8-34

Kávéházi fűtés, csatornázás, melegvíz, légszusz berendezések készítője

Both Adám

Bpest, VII., Dob u. 87. Tel.: J. 42-4-94

Készítette: Simpon kávéház, Britannia szálló,

Vadászkürt szálló, Bucsiánszky kávéház munkálatait.

Kávéházi festési munkálatok

MAGYAR VIKTOR szobafestő és mázó m.

Lakás: VIII., Üllői út 50. Műhely: VIII., Üllői út 62.

Telefonhívó: J. 33-2-64.

TÖRÖK BÉLA épület és műlakatos mester

Bpest, VIII., Üllői út 24.

Kávéházi tűzhelyek, ruhatárak, terrasz-rácsok,

Stambul, Bodó kávéházak munkálát végezte.

Varga Lajos és fiai

Műszertalosok

Készít kávéházi bútorberendezési munkálatokat.

Budapest, VIII., Práter u. 50. (saját ház)

Watterich Adolf műlakatos, Budapest, II.

Henger u. 13. Tel.: 51-2-68

Alapítva 1880. Fennáll 50 éva. — Speciális kávéházi

tűzhelyek készítése és javítása, terraszrácsok készítése

felállítás, napellenzők, rollók stb.

LAMMEL FERENC

egészségügyi berendező

Budapest, I. Kende u. 3. Tel.: 58-5-61

A Budapesti Kávéosok Ipartársulatának állandó szállítója.

Vízvezeték, fűtés és bádógosmunka.

JÉ G szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti

ERZSEBET JÉGGYÁR

RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: Zugló 63-23

Hattyu gőzmosó és fűtőberendezés vállalat

Budapest, VII., Klauzál u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 35-8-59

Az ország legnagyobb gőzmosó üze, legmodernebb berendezéssel. Legkíméletesebb mosási rendszer

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

jogokkal. Ennek a lehetősége nincs kizárva, mert a végrehajtási utasítás 6. §-ának II-ik bekezdése megállapítja, hogy az alapszabály-minta nem állja útját annak, hogy az alapszabályokba a mintában foglaltakon felül más rendelkezések is felvétsenek, vagy, hogy az egyes rendelkezéseit módosítsanak.

Egy újítás, hogy közkereseti társaságoknál, valamint betéti társaságoknál az ipartestületi tagsági jogokat az üzleti vezetésére jogosított, tehát képesítéssel rendelkező tag képviselheti csak. Egy másik rendelkezés, hogy az a tagot, aki a testületi fejelem ellen vét a reáruhított teendőket igazolatlanul elmulasztja, vagy tisztából folyó kötelességét nem teljesíti, fegyelmi úton felelősségre kell vonni. Fegyelmi büntetésként pénzbírság, a kárhoztató megbízás visszavonása, a tanácskozási, szavazási és szavazó választói jog gyakorlásának felfüggesztése állapítható meg. A régi rendelkezéseket hatékonyan egészíti ki az a rendelkezés, amely kimondja, hogy tagdíjhatárolékban levő jogait nem gyakorolhatják. A tervezet lehetővé teszi, hogy az ipartestületek a tagjaiknál foglalkoztatott alkalmazottak bevonásával a munkaviszonyból származó közös érdekei ügyek megbeszélésére és együttes megállapodások létesítésére céljából munkaadói bizottságot alakíthassanak. Ebben a bizottságban a munkaadóknak és az alkalmazottaknak egyenlő képviselést kell biztosítani. A munkaadók csoportjában egyfelől az őt alkalmazottat vagy ennél kevesebbet foglalkoztató, másfelől az ötnél több alkalmazottat foglalkoztató munkaadóknak egyenlő számban kell képviselnie lenniük. Alkalmazottat nem foglalkoztató iparosok a bizottságban nem nyerhetnek helyet. A bizottsági tagok választásának módját a kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozza. Egyébként a bizottság szervezését, munkakörét és eljárását az ipartestületi előjárásról szóló jogszabályok által jóváhagyott ügyrend szabályozza.

A tervezet 27. §-a az ipartestületi békéltető bizottságokról szól és a következőket tartalmazza:

Minden ipartestület kebelében az ipartestület tagjai és azok alkalmazottai munkaviszonyából kifolyóan felmerülő vitás kérdéseknek az érvényben levő rendelkezések keretein belül elintézésére (7. §. 6. pont) békéltető bizottságot kell szervezni.

A békéltetőbizottság iparos tagjai az ipartestületi előjárás tagjai. A békéltető bizottság segédtagjai az ipartestülethez tartozó iparosok összes segédei az iparhatósági biztos által összehívott és elnöklő alatt tartott választóülésen választják. Választható, aki huszonegyedik életévét betöltötte és magyar állampolgár.

A választás rendjét a kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozza.

A békéltetőbizottságban a bizottság iparos tagjainak és segédtagjainak egyenlő számban kell jelen lenniük.

A békéltető bizottság szervezetét és eljárását egyébként külön ügyrend határozza meg. Az ügyrendet a kereskedelemügyi miniszter által kiadott minta figyelembevételével, a békéltetőbizottság iparos- és segédtagjai az iparhatósági biztos által összehívott és elnöklő alatt tartott ülésen állapítják meg. Az ügyrendet abban az esetben, ha az az ügyrend-mintától eltér, jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszternek kell bemutatni.

Az ipartestületi törekvéseknek egyik hathatós alatámasztása kíván lenni az ipartestületi szék intézményének létesítése. Ennek a széknél feladatát a tervezet a következőkben állapítja meg:

Az ipartestületek az üzleti, kari tisztesség és az ipartestületi fejelem követelményeinek érvényesítése, valamint az iparosok között az ipargyakorlás terjedelmében tekintetben esetleg felmerülő ellentétek békés kiegyenlítése céljából ipartestületi széket alakíthatnak. Az eljárási rendjét az alapszabályok állapítják meg. Az ipartestületi szék azokban az esetekben, amelyekben tudomást szerez arról, hogy az ipartestület tagjai között az üzleti verseny tisztességét érintő szokás, eljárás vagy újítás alakul ki, illetőleg, hogy azok egyike vagy másika az iparüzés tisztességét sértő módon jár el, az illetőket eljárásuk helytelenségére figyelmezteti s amennyiben figyelmeztetésének eredménye nem volna, az illetők ellen az eljárásra illetékes hatóságnál, illetőleg bíróságnál feljelentést adhat be, magánindítványt tehet és felperességi jogot gyakorolhat.

Azokban az esetekben, amelyekben az egyik vagy másik ipar munkakörének terjedelme körül merülnek fel nézeteltérések, ezeknek békés kiegyenlítése céljából az ipartestület tagjai az ipartestületi székhez fordulhatnak. Az ipartestületi szék állásfoglalása nem akadályozza annak, hogy az érdekeltek az ügyet az elbírálásra illetékes iparhatóság elé viassák, amely ha értesül arról, hogy az ügygel az ipartestületi szék foglalkozott, ennek állásfoglalásáról véghatá-

rozat hozatala előtt tájékozódni köteles.

Az ipartestületi szék jár el az alapszabályok (30. §. 3. pontja) és a vonatkozó jogszabályok és fegyelmi szabályok (17. §. 5. pontja) alapján az ipartestületi fejelem ellen vétő tagokkal és a szolgálati fejelem ellen vétő ipartestületi alkalmazottakkal szemben.

Az ipartestületi előjárásról nyert megbízást esetében az ipartestületi szék tagjai azokban a kihágási ügyekben, amelyekben az ipartestületet szakképviselői jogkörrel illeti meg, mint szakképviselők járnak el.

Kétségtelen, hogy maga a tervezet nem öleli fel száz százalékgig mind azokat a kívánságokat, amelyek az iparosságot, mint öhajjt előterjesztett, erre azonban megnyugtatólag hat a kereskedelemügyi miniszter kijelentése, hogy ő mindezzel csak egy keretet kívánt adni az iparosságnak, hogy ezt a keretet az iparosság maga értékes tartalommal töltse meg.

Az eredményes munkához azonban az szükséges, hogy az iparosság komoly, kipróbált, kellően felkészült vezérével egységesen, közös megértéssel munkálkodjék a köz javáért.

Az üzemutódlás kérdésének újabb szabályozása. Tekintettel arra, hogy a múlt év utolsó napján kibocsátott kormányrendelet értelmében az üzemazonosságát nem lehet megállapítani akkor, ha az üzemet az új tulajdonos árverési vétel vagy csődeljárás, illetve kényszerjegyzési eljárás során szerezte meg és a szerzés tekintetében rosszhiszeműség nincsen, az OTI közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján szükségesnek látta annak kimondását, hogy álláspontja szerint az üzemazonosságát nem lehet megállapítani akkor, ha az előző üzem helyén vagy annak közlőben nyitott üzem tulajdonosa a helyiséget a háztulajdonostól bérlő, az előzőleg ott fennállott üzem berendezéséből, illetőleg felszereléséből semmit át nem vesz és az üzemnyitást tekintetében az előzőleg ugyanott fennállott üzem társadalombiztosítási tartozásai behajtásának akadályozására irányuló rosszhiszeműség nincsen.

Iparosnak más üzemben egyidejű alkalmazása. Az ipartörvény megállapítja az iparüzés általános és különös feltételeit s ha valaki ezeknek a feltételeknek megfelel, az iparjogosítványt ki kell neki adni. Nem lehet ezeket a feltételeket azzal súlyosítani, hogy iparjogosítványt csak az nyerhet, akinek másféle keresete, munkája nincsen. A kialakult joggyakorlat szerint valaki önálló iparos és ipari alkalmazott egyidejűleg nem lehet. Az önálló iparos azonban bármikor megteheti, hogy iparának gyakorlásával hosszabb vagy rövidebb időre felhagy és mint segéd munkába áll. Amennyiben az iparos megálhatása érdekében munkakönyvet kénytelen váltani, ezért nem lehet tőle iparjogosítványának beszállítását követelni s ilyenkor iparjogosítványa mindaddig hatályban marad, míg iparának teljes szünetelése az 1922. XII. tc. 71. illetve 72. paragrafusában megállapított időhatárt el nem éri. A bányavállalati alkalmazottak ipari alkalmazottaknak nem tekinthetők, ennél fogva nincs törvényes akadályozás annak, hogy az ilyen alkalmazottak egyidejűleg iparukat iparjogosítványuk alapján továbbra is folytathassák.

Az egyesületek mint vendéglősök. Sem egyesületek, sem társaskörök külön iparjogosítvány nélkül nem jogosultak az élelmészeti iparok valamelyikét (korsma, vendéglő, kávéház, kifizés, kávéház) gyakorolni. Ezen a megállapításon mitsem változtat az a körülmény, hogy csak saját tagjaiknak szolgáltatnak ki hideg vagy meleg ételt. Ha a pénzügyi hatóság valamely egyesületnek vagy társaskörnek korlátozott vagy korlátlan italmérési engedélyt ad, a korsmaipar gyakorlásával járó hideg ételt kiszolgáltatni csak akkor szabad, hogyha arra szabályszerű iparjogosítványt kapnak. Ilyen iparjogosítvány hiányában egyesületek, társaskörök stb. sem saját tagjaiknak, sem idegeneknek seem hideg, sem meleg ételt ki nem szolgáltathatnak.

FAGYLALTGÉPEK

minden nagyságban raktáron Reisz Sándor
rézár- és önozó vállalat Budapest, VII.
Dob- u. 107. Telefon: 432-27.

FRANÇOIS
PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

Vendéglők nyitása és zárása. — Égetett szeszszesitalok munkaszüneti napokon forgalombahozatala. A nyilvános étkező és szórakozó helyiségek zárórájának újabb megállapítása tárgyában 1922. évi január hó 21-én 9600—B. M. szám alatt kiadott és a Budapesti Közlöny 1922. évi 18. számában közzétett rendelet 1. §-ának második bekezdése értelmében a nyilvános étkezőhelyiségek záróráját megállapító rendelkezés nem vonatkozik a vasúti vendéglőkre, ha nyitvatartásukat az utazó közönség érdekei megkívánják. E rendelkezésből következik, hogy a vasúti vendéglők, amennyiben az utazó közönség érdekei azt megkívánják, akár állandóan is nyitvatartathatók. Figyelemmel arra, hogy a 94.537—1921. K. M. számú rendelet 13. §-a nem tartalmaz oly irányú rendelkezést, amely a vendéglőknek munkaszüneti napokon való nyitvatartási idővel szemben korlátozná, nincsen akadályozás annak, hogy valaki a vasúti vendéglőjét, az utazó közönség érdekeinek figyelembevételével, vasárnapokon reggeli öt órakor nyissa ki. Az államrendőrség fővárosi főkapitányi hivatala több év óta nem enged meg a vendéglőknek vasárnapokon reggeli hét óra előtt való nyitását azért, hogy érvényt szerezzen a 94.537—1921. K. M. számú rendelet 6. §-ának második bekezdésében foglalt annak a rendelkezésnek, mely szerint bort, bormustot, gyümölcsbort, söröt és szeszt nem tartalmazó üdítő italokat vendéglőkben és korecsmákban munkaszüneti napokon csak reggeli hét óráról kezdve szabad árusítani és kiszolgáltatni. Az égetett szeszszesitalok munkaszüneti napokon való forgalombahozatalát korlátozó rendelkezések alól, valamint a 94.537—1921. K. M. számú rendelet 6. §-ának második bekezdésében foglalt tilalom megtartása alól felmentés nem adható. (100.536—1929. K. M.)

Jogtalanul szedtek pótléteket az iparosoktól a vármegyék és a városok. 1930-ban történt, hogy a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara panasszal élt a kereskedelmi miniszternél amiatt, hogy a főváros és egyes vidéki iparhatóságok részint a közpénztár javára, részint pedig megjelölt kultúráis célokra külön illetékeket és pótdíjakat szed be, holott ezekre törvényes alapjuk nem volt, sőt azok a szabályrendeletek is, amelyek a belügyminiszter jóváhagyásával a díjak és illetékek szedését lehetővé tették, érvénytelenek, mert törvényes jogalap híján hozottak. Évek hosszú sora óta sokmillió pengőre rugó illetéket és pótdíjat szedtek be így törvénytelenül az iparosoktól és kereskedőktől. Hogy csak egy példát említsünk, csak Budapest minden ipar-díjnak és bejelentési díjnak 100 százalékat mint pótdíjat előre beszedte a főváros. A Kereskedelmi és Iparkamara bejelentése természetesen nagy feltűnést keltett az érdeklét minisztériumokban. Több mint egy évig tartó vizsgálat után a kamara panaszának adott igazat, úgyhogy most a kereskedelmi miniszter 114.068—1932. sz. valamennyi megyei törvényhatóság első tisztviselőihez intézett rendeletében a belügy-, pénzügy-, valamint a kultuszminiszterrel egyetértőleg megállapította, hogy a hatóságok eddigi eljárása szabálytalan volt, mert az ipartörvények és ezek alapján kiadott rendeletek alapján a közhatalóságnál tett bejelentések után, úgyis az iparjogosítványok és tanúsítványok után az állami bélyegilletékeken és díjakon felül sem városi, sem más pótdíjat szedni nem szabad és az illetékekről alkotott esetleges szabályrendelettel ellentéző rendelkezései érvénytelenek és a díjak szedése azonnal bezüntetendő.

Az ipartestületi tagdíj köztartozás. Erődes elvi jelentőségű ügyben hangzott el bírói ítélet. Ezentúl az ipartestületi tagdíjat köztartozásnak kell tekinteni, ami azt jelenti, hogy az esetben, ha az adós lakásán történik a foglalás, az igénypernek helye nincs.

Az alkalmazottak különadójának további egy évre való meghosszabbítása. A m. kir. minisztérium a 3540—1932. M. E. szám alatt kiadott rendeletével elrendelte, hogy úgy a közszolgálati, mint a magánszolgálati alkalmazottak, ezek között tehát az ipari munkások is, a múlt évben kivett különadót 1933. évi június hó végéig fizetni tartoznak.

Az iparos áttérése más iparra. Az a körülmény, hogy valaki képesítéshez kötött eredeti iparáról előbb képesítéshez nem kötött iparra kíván áttérni, a fennforgó nehéz megélhetési viszonyok méltányos figyelembevételével, nem lehet akadályozás annak, hogy reá nézz az 1922. XII. törvények 24. §-a alkalmaztassék. (116.025—1929. K. M.)

Özvegyi jogon folytatott ipariüzlet bérbeadása. Az iparüzési jog — eltekintve az ipari realjótól — személyhez fűződő jog, amelyet bérlet útján, amint ezt az 1922. XII. tc. 55. §-a kimondja, gyakorolni nem lehet. Bérbe csak az üzlethelyiségek, az üzlettelep és az üzleti

berendezések adhatók. Ezeknek a bérbeadása azonban csak az iparüzés eszközeinek használatára átengedését jelenti, azonban ez az ipar bérlet útján gyakorlásának nem tekinthető. Ez a rendelkezés áll az özvegyre is, aki az iparos halála után férje jogán az ipart tovább is folytathatja, vagyis az iparüzés nála is személyes jog s ez a jog át nem ruházható. Az iparüzés személyes jellegénél fogva a változtatást a körülmény, hogy az özvegynek nem kell új iparjogosítványt váltania és a képesítést igazolnia. Ez csupán kivételes kedvezmény, amely részben méltányossági szempontból, részben azért, mert a házastársak a kézművesipar terén rendszerint együttesen vesznek részt az üzletvezetésben s évek során át az özvegy sok szakismeretet szerezhett, az életben maradt házastársnak azipar folytatását lehetőleg megkönnyíteni parkodik. E kivételes kedvezménynek azonban ezen túlmenő jelentősége nincsen s különösen nem szolgálhat alapul a törvény 55. §-ának kifejezett rendelkezése ellenére olyan magyarázatra, mintha az özvegy részéről gyakorlati ipar nem személyes természetű volna s a bérlet útján is gyakorolható volna. (116.079—1929. K. M.)

Részvénytársaságok cégének változása esetén az ipar felvétele. Az a körülmény, hogy a részvénytársaság cégének a szövege megváltozott, nem jelenti egyúttal új jogi személy keletkezését. A cégváltozás a jogi személy lényegét nem érintette, mert a jogi személy alkotó elemei (vagyis a jogi személy szervezete, célja és tárgya) a cégváltozással nem változtak, tehát a jogi személy ugyanaz maradt. Ennélfogva az új cégszövegű részvénytársaság új iparjogosítvány váltására nem kötelezhető, hanem a cégszöveg módosulása a régi cégszövegű részvénytársaság számára kiadott iparjogosítványra záradék alakjában vezetendő rá. Ha a részvénytársaság a cégének megváltoztatásával egyúttal üzletét is áthelyezte, az üzletáthelyezést az 1922. XII. tc. 50. §-a értelmében az iparhatóságnál csupán be kell jelentenie. A bank- és pénzügyi üzemeltető részvénytársaság a 30—1927. P. M. számú rendelet 6. §-ában megállapított újabb óvadék letételére sem kötelezhető. (114.677—1929. K. M.)

Fagylalt uccai árusítása a szerződéses államok polgárai által. A fagylalt uccai árusítására kizáróan magyar állampolgárságú hadirokkantak és hadiözvegyek kaphatnak engedélyt. Így tehát a fagylalt uccai árusítására nézve a szerződéses államok között a viszonyosság nem érvényesül. E részben tehát a Törökországgal kötött és az 127. évi XXVII. tc.-be iktatott letelepedési egyezmény 4. cikkére sem lehet hivatkozni, mert ez a cikk kiveti az abban foglalt határozomány alól azokat az iparokat és foglalkozásokat, melyeket törvények vagy szabályok kizárólag az illető ország állampolgárai részére tartottak fenn. (115.939—1929. K. M.)

Az idegenek hivatászerű vezetése, irányítása nem tekinthető ipari tevékenységnek, ennél fogva annak folytatására iparjogosítványt nem adható. (103.620—1929. K. M.)

Cukrászipar és kávéházi ipar közös helyiségekben gyakorlása. Amennyiben a cukrásziparos a kávéházi ipar gyakorlásához meg kívánt szakképzettségét saját személyében igazolja és a kávéházi ipar gyakorlására szóló iparengedélyt megszerzi s amennyiben üzlet-helyisége megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket a kávéház tekintetében a vonatkozó miniszteri rendeletek és a kávéházi ipar gyakorlásáról szóló szabályrendelet megállapítanak, nem tehető észrevétel az ellen, hogy valaki a cukrász és kávéházi iparokat ugyanabban a helyiségben gyakorolja. (85.459—1929. K. M.)

Express kész réteslapok. Ezúton is felhívjuk kártyásaink figyelmét erre a rövid idő alatt úgy a bel-, mint a külföldön rendkívül népszerűvé vált cikkekre. Ugy a vendéglő, mint kávéházi üzemből munkában, időben igen nagy megtakarítást jelent, ha a réteskészítéshez a kész réteslapokat használják. Nem kell most már nagy mennyiségben előre elkészíteni a rétest, mert a réteslapokat 2 perc alatt megtöltjük, 8 perc alatt megsütjük, s így 10 perc alatt az asztalra lehet a rétes. Így tehát mindig a kereslet szerinti mennyiségben készül a rétes, míg a megmaradt réteslapok hűvös helyen a használati utasításnak megfelelően napokig tárolhatók. Minőségében az Express kész réteslap vetélkedik a legkiválóbb házi rétes tészájával. Legjobb bizonyíték erre a sok elismerő levél klinikák, kávéházak, szanatóriumok, pénziók, éttermek, stb. részéről.

Piperecikkek gyártására rendezkednek be a hazai sörgyárak? Egy legújabb jelentés szerint az egyik legnagyobb hazai sörgyár a közeljövőben egy bécsi illatszergyár kozmetikai cikkeinek magyarországi gyártására fog be rendezkedni. Tessék talán a sörgyáraknak egy kissé lemerésélni a toronymagas sörárakat s bizonyára nem lesz szükség az üzemeik kihasználása érdekében oly távolosó szakmákhoz elkalandozni, mint a piperecikkek előállítására.

Fagylaltot gyárt az Élelmiszerüzem is. Fagylaltot is fog árusítani a Községi Élelmiszerüzem, ami bizonyára a legnagyobb ellenszenvet fogja támasztani az Élelmiszerüzem ellen, amely eddig sem volt kedvence a főváros iparosainak és kereskedőinek. A fagylalt nem elsőrendű élelmiszeri cikk és így feltűnést fog kelteni az Élelmiszerüzem igazgatóságának az az elhatározása, hogy fiókjában rövidesen meg fogja kezdeni a magagyártotta fagylaltok árusítását.

A fizetési meghagyások kézbesítési költsége. Az OTI alapszabálya értelmében, ha a munkaadónak a fizetési meghagyásban megjelölt tartozásánál régebbi keletű tartozása nincs, az Intézet közege útján történő kézbesítés esetében kézbesítési díjat a munkaadó terhére felszámítani nem lehet. Más esetekben a munkaadó köteles a kézbesítési díjat megfizetni. Ezt a rendelkezést az ipar állandóan nehézményezte, amiért is az OTI közgyűlése a benyújtott indítványok alapján elhatározta az alapszabály e rendelkezésének olyértelmű módosítását, hogy amennyiben a munkaadónak a fizetési meghagyáson megjelölt tartozásánál régebbi keletű tartozása nincs, vagy a régebbi keletű tartozása 5 pengőt meg nem halad, kézbesítési díjat a munkaadó terhére felszámítani egyáltalán nem szabad. Ha az OTI önkormányzata azt hiszi, hogy ezzel a kérdést nyugvópontra hozta, — úgy ebben is csalódik.

Ajánlunk

málnaszörpöt

I. minőségben 1-95 P
II. minőségben 1-75 P

árban. A málnaszörp guran-táltan utóprés mentes succus-ból készült, 65%-os cukor-tartalommal.

Nagyobb vételnél árengedményt adunk.

Ne használjon üzletében olcsó silány minőségű málnaszörpöt!

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi R.-T.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR és FIAI
Budapest, VII, Rottenbiller uccá 17
Telefon: J. 31-0—63. J. 45-3—71.
Alapítottak 1824.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ.

VII, Rottenbiller uccá 31.

A főváros kávéházai, szállodái és kávé-méréseinek szállítója. Tojás-osztály.

Telefon: J. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91
346-68, 350-16. Sürgőnyim: „Közte Budapest”

Állandóan dunántúli lámpázott és teatojás
WILHELM JÓZSEF
tojásnagykereskedő.
Bpest, I. Márvány u. 44. Telefon 544—16.

A. MALATA-PEZSGŐ-SÖR
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Az eredeti **SIDOL** fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!
Götzl Lipót „SIDOL” vegytermékek gyára R.-T.
Telefon: Z. 96-6-86 és 96-8-27.

A legkiválóbb sörkülönlegesség Szent István
Porter sör
a Polgári Serfözde gyártmánya

Jány Árpád
sütődéje, Budapest, I, Bors uccá 1. sz.
Telefonszám: Automata 503-35.
Reggel 7 órától kezdve egész napon át:
Friss sütemények és sörstangli különlegességek. Előkelő szállodák és éttermek állandó szállítója.

„Harmatvíz” A Hungária Gyógyforrás szénsavval telített ásványvize

Forgalomba hozza: BUDAPEST SZÉKES-FŐVÁROS ÁSVÁNYVÍZ-ÜZEME.
TELEFON: AUTOMATA 530—03.
I. SZENT GELLÉRT RAKPART 1. SZÁM.